

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.875/2018/12. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Tóth Gabriella bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

VI. rendű

VII. rendű

VIII. rendű

IX. rendű

X. rendű

XI. rendű

XII. rendű

XIII. rendű

XIV. rendű

XV. rendű

XVI. rendű

XVII. rendű

XXI. rendű

XXII. rendű

XXIII. rendű

XXIV. rendű

XXVI. rendű

XXVII. rendű

XXVIII. rendű

XXIX. rendű

XXX. rendű

XXXII. rendű

XXXIII. rendű

XXXIV. rendű

XXXV. rendű

A felperesek képviselője:

. Koszorú István ügyvéd I-XXXIV. rendűért

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az alperesek képviselője:

Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Kutas Péter ügyvéd) I. és III. rendűért

. Cserich - Dr. Gyovai Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Cserich Zsolt ügyvéd) II. rendűért

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

écsi Ítéltábla Gf.V.40.013/2017/38.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

árdi Törvényszék 16.G.40.001/2017/5.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott - az I. rendű felperes keresetét a II-III. rendű alperesekkel szemben elutasító, valamint az I. rendű felperest fellebbezési illeték és a II-III. rendű alperesek javára másodfokú perköltség megfizetésére kötelező - rendelkezését hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróság részítéletét ebben a körben helyben hagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 611.700 (hatszáztizenegezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

A le nem rótt fellebbezési illetékből 1.750.000 (egymillió-hétszázötvenezer) forintot az állam visel.

Kötelezi a II. és III. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű felperesnek 5.500.000 (ötmillió-ötszázezer) forint másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perbeli, 42 lakásos lakóépület tervezője a T. Tervező Vállalat, beruházója az O., illetve az időközben megszűnt T. Beruházási Vállalat, kivitelezője a D. Szövetkezet volt.
- [2] Az épület kivitelezése 1982. július 30-án kezdődött, a beruházó 1983. november 16-án jelentette készre, a tanács december 15-én adta ki a használatbavételi engedélyt.
- [3] Az épület, illetve a lakások tulajdonosai a felperesek.
- [4] 2005. július 29-én az épület falai több helyen megrepedtek, a földszinti padozatok megsüllyedtek, a födémek elferdültek. Az épület károsodását az épület észak-keleti sarka melletti acél

vízvezeték kilyukadása következtében a talajba jutó víz okozta. A káresemény bekövetkezésében és mértékében szerepet játszott az is, hogy a vízvezetékből kiáramló vizet a két meglévő távközlési vezeték munkaárkai, a csövek, a korábbi vízvezeték munkaárka, esetleg vízelvezető árka és egyéb közművek árkai a környező talajhoz képest lazább visszatöltéseikben az épület alatti talajba juttatták.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A felperesek keresetükben az épület károsodásával kapcsolatos igényeiket érvényesítették az alperesekkel szemben.
- [6] Az I. rendű alperes felelősségét arra alapították, hogy a tulajdonában és üzemeltetésében lévő vízvezetékcső meghibásodott, az ebből eredő vízfolyás volt a károsodás eredendő oka.
- [7] A II. és III. rendű alperes, illetve jogelődek tekintetében a távközlési vezeték kiváltásának elmulasztására hivatkoztak, utalva arra, hogy a meghibásodott vízvezetékből elfolyó vizet a ki nem váltott távközlési vezetékek vezették az épület alá. A III. rendű alperes vonatkozásában az építési hatósági eljárás nem megfelelő bonyolítására is utaltak.
- [8] A közös károkozásra tekintettel kérték az alperesek egyetemleges marasztalását.
- [9] Az I., II. és III. rendű alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját és összepszerűségét is.

Az első- és másodfokú részítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság részítéletével - a keresetnek részben helyt adva - egyetemlegesen kötelezte az alpereseket a felperesek javára, személyenként részletezett kártérítési összegek és járulékaik megfizetésére.
- [11] Részítélete indokolásában az I. rendű alperes vonatkozásában a perben beszerzett szakértői vélemények alapján megállapította, hogy az épület károsodásának közvetlen oka az I. rendű alperes vízvezetékének nem megfelelő műszaki állapotából eredő vízfolyás volt.
- [12] A II. rendű alperes tekintetében kifejtette, hogy bár a perbeli épület tervezése és kivitelezése idején az épület alatt található távközlési kábelek kiváltását szorgalmazta, végülis a kábelek a perbeli épület alatt maradtak, amelybe a II. rendű alperes jogelődje belenyugodott. Rögzítette, hogy a 80-as, 90-es években a védőcsövekből a kábeleket a II. rendű alperes jogelődje eltávolította, a védőcsövek lezárására azonban nem került sor. A szakvélemény alapján megállapította, hogy a vízvezeték kilyukadása következtében a vezetékből kiáramló víz perbeli épület alá vezetéséhez egyebek mellett a meglévő, ki nem váltott és nem

megfelelően lezárt távközlési vezetékek védőcsövei is hozzájárultak.

- [13] A III. rendű alperessel kapcsolatban rögzítette, hogy az épület megépítésével összefüggő hatósági engedélyezési, illetve egyéb eljárások tekintetében mulasztás nem terheli, azonban jogelődje a tervezett kábelkiváltást számon tartotta, azt tervezte, azonban kötelezettségvállalása ellenére nem teljesítette. Erre tekintettel a kábelek és azok védőcsöveinek az épület alatt maradása miatt a III. rendű alperes felelősségét is megállapította.
- [14] Úgy ítélte meg, hogy mivel az alperesek károsodásban való közrehatásának aránya nem állapítható meg, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 344. § (1) bekezdésében írt feltételek fennállnak, ezért az alpereseket egyetemlegesen marasztalta.
- [15] Az I. rendű felperes és az alperesek fellebbezései folytán eljárás másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság részítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta, és a keresetet a II. és III. rendű alperesekkel szemben elutasította.
- [16] A jogerős részítélet indokolásában a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal egyezően rögzítette az épület károsodásának okait.
- [17] A szakvélemény alapján kiemelte, hogy az épület helyén a kivitelezéskor még üzemelő távközlési vezetékeket már az épület kivitelezésekor új nyomvonalra kellett volna helyezni. A kivitelezéskor teljes egészében el kellett volna bontani az épület helyén és közvetlen közelében a régi vízvezetékeket, a munkagödört megfelelő minőségű talajjal kellett volna visszatölteni; az épület kivitelezése után bennmaradt, használaton kívüli távközlési vezetékek csöveit szakszerűen ki kellett volna injektálni.
- [18] Mindebből a másodfokú bíróság azt a következtetést vonta le, hogy ezeknek a munkálatoknak az elvégzése a beruházó érdekében állt, megvalósítása pedig a kivitelező cég kötelezettsége lett volna a beruházó megrendelése alapján; ezért a II. rendű alperes kártérítési felelősségét az elsőfokú bíróságtól eltérően nem találta megállapíthatónak.
- [19] A III. rendű alperes felelősségének vizsgálatakor jelentőséget tulajdonított annak, hogy mit jelent ténylegesen a kábelek „kiváltása”, amelyre a III. rendű alperes jogelődje kötelezettséget vállalt. Úgy ítélte meg, hogy ez új nyomvonal létesítését jelentette egy másik kábellel, nem pedig a bebetonozott védőcsövek eltávolítását, vagy eltömítését. Megállapította, hogy a III. rendű alperes jogelődje a vállalt kötelezettségét ugyan nem teljesítette, de ha megteszi, a káresemény akkor is bekövetkezett volna, az alapba bebetonozott, bent maradó védőcsövek ugyanúgy átvezették volna az épület alatt a vizet, illetve az épület megsüllyedése következtében ugyanúgy eltörtek volna, és a ház alá vezették volna a vizet. Ezért - okozati összefüggés hiányában - a III. rendű alperes kártérítési felelősségét sem találta megállapíthatónak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelmek

- [20] A jogerős részítélet ellen az I. rendű felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalmilag - kérte annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.
- [21] Álláspontja szerint az alperesek egyetemleges felelőssége megállapítható a perbeli káresemény vonatkozásában.
- [22] A II. rendű alperes kártérítési felelősségével kapcsolatban kiemelte, hogy a jogelődjének lett volna joga és lehetősége arra, hogy a kábel-nyomvonal megváltoztatását követelje. Mulasztásaként jelölte meg az ideiglenes helyzet elfogadását, az ellenőrzés elmulasztását és a kialakult helyzetbe való belenyugvását. Kifejtette, hogy a II. rendű alperes jogelődje a kábelek felszámolását követően a tulajdonában lévő és maradó védőcsöveket magára hagyta, nem gondoskodott a karbantartásukról, így a tulajdonában lévő cső állapota veszélyeztette az épület állékonyságát. Ezzel kapcsolatban részletesen idézte az építésügyről szóló 1964. évi III. törvény, valamint az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Kormányrendelet (OTÉK) egyes rendelkezéseit.
- [23] Hivatkozott arra, hogy a II. rendű alperes a per során nem tudta bizonyítani, hogy úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben általában elvárható, álláspontja szerint ezt az elsőfokú bíróság állapította meg helyesen.
- [24] Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság határozatában a II. rendű alperes magatartását nem a Ptk. 4. § (4) bekezdésének megfelelően értékelte. Álláspontja szerint a II. rendű alperestől az lett volna elvárható, hogy löszös talaj esetén a védőcsöveket egészében vagy szakaszonként zárja. Megítélése szerint a funkciójuktól eltérően vizet vezető védőcsövek tulajdonosa felel a jogsértő működésért, továbbá a karbantartás elmulasztásáért a Ptk. 339. §-a alapján.
- [25] A III. rendű alperes kártérítési felelősségével kapcsolatban hivatkozott arra, hogy a III. rendű alperes az épület alatti telefonkábelekről és védőcsövekről tudott. Jogelődjének - a korábbi megállapodásokra tekintettel - ezek eltávolítását el kellett volna végeznie. Állította, hogy a perben bizonyított, hogy amennyiben a telefonkábelt és a védőcsövet eltávolítják, vagy lezárják, a károsodás lényegesen kisebb mértékű. Kifejtette, hogy ezzel kapcsolatban a III. rendű alperes kimentése sem vezetett eredményre, ezért felelőssége a Ptk. 339. §-a alapján szintén megállapítható.
- [26] Az alperesek egyetemleges marasztalása alapjaként a Ptk. 344. §-át jelölte meg.
- [27] A II. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában való fenntartását kérte.
- [28] Álláspontja szerint a kiváltás és védelembe helyezés nem az ő kötelezettsége lett volna, hanem a beruházóé és a kivitelezőé. Az

építési hatóság pedig ott hibázott, hogy a tervtől és az építési engedélytől való eltérés és a kiváltás elmaradása ellenére a használatbavételi engedélyt megadta. Állította, hogy ezzel kapcsolatban őt, illetve jogelődjét mulasztás nem terheli. Álláspontja szerint kártérítési felelőssége jogellenes magatartás, felróhatóság és okozati összefüggés hiányában nem állapítható meg.

- [29] A III. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében szintén a jogerős részítélet hatályában történő fenntartását kérte.
- [30] Állította, hogy a többletkárok ténylegesen abból keletkeztek, hogy a II. rendű alperes jogelődje a tulajdonában lévő távközlési kábelek védőcsöveit nem zárta le a vezetékek eltávolítását követően, így azok bevezették az épület alá a kifolyó víz egy részét. Álláspontja szerint kártérítési felelőssége okozati összefüggés hiányában nem állapítható meg.
- [31] Hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperes vagyoni helyzetének időközben történt meggyengülése az egyetemleges marasztalásra nem ad alapot.
- [32] Az I. rendű alperes a felülvizsgálati eljárásban ellenkérelmet nem terjesztett, mert a felülvizsgálati kérelem őt nem érintette.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [33] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [34] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [35] Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmében anyagi jogszabálysértésként jelölte meg a Ptk. 339. §-át. Érvelése szerint a II. és III. rendű alperes jogellenes magatartása is okozati összefüggésben áll az ingatlanban bekövetkezett kárral, és az alperesek nem tudták bizonyítani, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.
- [36] Az I. rendű felperes alappal állította felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogerős részítélet jogszabálysértő.
- [37] Az ügyben eljáró bíróságoknak elsősorban a károsodás okait kellett vizsgálniuk. A perben kirendelt B.Á. igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján egyértelműen megállapítható, hogy az épület károsodását az épület észak-keleti sarka melletti acél vízvezeték kilyukadása következtében talajba jutó víz okozta. Az épület észak-keleti sarka közelében lévő vízvezeték kilyukadása következtében a vezetékből kiáramló víz a két meglévő távközlési vezeték munkaárka, esetleg vízelvezető árka, egyéb közművek árkai környező talajhoz

képest lazább visszatöltéseiben az épület alatti talajba jutott. Rögzíthető az is, hogy a távközlési aknából a víz az épület alá vezető három darab barna PVC védőcsövön átjutott az épület másik oldalára. Mindezt a káreseményt követő feltárások igazolták.

- [38] A károsodás oka és a talajban maradt csövek károsodásban játszott szerepe vonatkozásában ezzel egyezően nyilatkozott szakvéleményében a B. Egyetem Geotechnikai Tanszéke is.
- [39] A Kúria álláspontja szerint a kábelek kiváltása kellő gondosság mellett nem csupán a vezetékek más nyomvonalra helyezését jelenti, hanem az épület állékonyságának és biztonságának érdekében a védőcsövek betömedékelését, vagy eltávolítását, vagyis a lakóház alatti megfelelő támasz biztosítását. Erre jogszabályi kötelezettség, előírás nincs, azonban a kellő gondosság tanúsítása mellett ennek meg kellett volna történnie. Ezt erősítette meg B.Á. szakértő is a másodfokú tárgyaláson történt meghallgatásán.
- [40] Alappal érvelt az I. rendű felperes azzal, hogy nem kell ahhoz jogszabályi kötelezettség, illetve annak megszegése, hogy az alperesek kártérítési felelőssége megállapítható legyen.
- [41] A II. és III. rendű alperes kártérítési felelőssége vonatkozásában a Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel. Helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy az épület megépítésekor a II. rendű alperes jogelődjének érdekkörébe tartozó két távközlési vezeték az épület alatt maradt, a kábelek eltávolítását követően a védőcsövek elzárására nem került sor. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást úgy, hogy a megfelelően kiiktatásra nem került távközlési kábelek, illetve védőcsövek állapotáért, és az ebből eredő, azzal összefüggésbe hozható károsodásért a II. rendű alperes felelőssége megállapítható.
- [42] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a III. rendű alperes jogelődje a II. rendű alperessel kötött megállapodás alapján vállalta a vezetékek eltávolítását, azonban ezt nem tette meg. A III. rendű alperes ezen mulasztása - a II. rendű alperes esetében megállapítottak szerint - okozati összefüggésben áll a bekövetkezett kárral.
- [43] A II-III. rendű alperesek tehát a kábelek kiváltása, a védőcsövek betömedékelése, vagy eltávolítása vonatkozásában nem tették meg a szükséges intézkedéseket, így kimentésük nem vezetett eredményre, vagyis nem bizonyították, hogy úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az alperesek ezért közös károkozóként a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen felelnek a bekövetkezett károkért.
- [44] A felülvizsgálati ellenkérelmekre tekintettel a Kúria rámutat arra, hogy a II. és III. rendű alperes felelősségének megítélése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy kinek lehetett volna még esetleg feladata vagy érdeke a kábelek kiváltása, ez nem érinti az alperesek felelősségét.

- [45] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból jogszabálysértő jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság, mindhárom alperes egyetemleges kötelezését előíró ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával helybenhagyta.

Záró rész

- [46] A Kúria a II. és III. rendű alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű felperes javára perköltség megfizetésére, amely állt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján számított, 3.500.000 forint felülvizsgálati eljárási illetékből, valamint a jogi képvisellel összefüggésben felmerült 1.000.000 forint másodfokú és 1.000.000 forint felülvizsgálati eljárási költségből, amelynek összegét a fellebbezési, illetve felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [47] Mivel a Kúria döntése folytán a fellebbezési eljárásban az I. rendű felperes a II. és III. rendű alperesekkel szemben is pernyertes lett, ezért a jogerős részítélet hatályon kívül helyezése kiterjedt az I. rendű felperest az állam javára 2.361.700 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, továbbá az I. rendű felperest a II. rendű alperes javára 1.750.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére kötelező rendelkezésre. Erre tekintettel a Kúriának rendelkeznie kellett a fellebbezési eljárási illeték megfizetéséről is, akként, hogy az I. rendű felperes saját, eredménytelen fellebbezésére tekintettel köteles megfizetni az államnak 611.700 forint fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 13. § (2) bekezdése alapján, míg a fennmaradó 1.750.000 forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli a Rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján.
- [48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperes kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. október 16.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Tóth Gabriella s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző

HM